RZECZNIK PRAW DZIECKA
Monika Horna-Cieślak

Warszawa, 10 lutego 2026 r.

ZSM.41.5.2026.OG
(w odpowiedzi należy podać ten znak sprawy)

Szanowny Pan

Marcin Kierwiński

Minister Spraw Wewnętrznych
i Administracji

Szanowny Panie Ministrze,

w zainteresowaniu Rzeczniczki Praw Dziecka leży sytuacja małoletnich obywateli Ukrainy, którzy w związku z planowanym ograniczeniem dostępności pomocy realizowanej w Ośrodkach Zbiorowego Zakwaterowania – wprowadzanym projektem ustawy o wygaszeniu rozwiązań wynikających z ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa oraz o zmianie niektórych ustaw (druk numer 2172) (dalej: projekt ustawy) – utracą możliwość korzystania z tej formy wsparcia.

Zgodnie z projektowaną zmianą (art. 4 pkt 8 projektu ustawy), pomoc polegająca na zakwaterowaniu zbiorowym wraz z całodziennym wyżywieniem ma przysługiwać kobiecie w ciąży lub osobie wychowującej dziecko do 12. miesiąca życia wraz z tym dzieckiem. Wspomniana forma pomocy przestanie być zatem dostępna dla pozostałej części dzieci.

Z przekazywanych do Biura Rzecznika Praw Dziecka informacji wynika, że sytuacja dzieci zamieszkujących wraz z matkami w Ośrodkach Zbiorowego Zakwaterowania może ulec dramatycznemu pogorszeniu. W chwili, gdy ustanie wsparcie związane z zakwaterowaniem, rodziny te nie będą miały realnych możliwości samodzielnego zabezpieczenia potrzeb mieszkaniowych z uwagi na braki w dostępności mieszkań socjalnych i komunalnych lub niemożliwe do zrealizowania koszty najmu prywatnego.

Ze zgłoszeń napływających do Biura Rzecznika Praw Dziecka wynika, że przewidziany w obowiązujących regulacjach mechanizm „Wspólnie do niezależności" zakładający udzielanie obywatelom Ukrainy pomocy w osiągnięciu samodzielności, nie w pełni zapewnia rzeczywistą ochronę interesów rodzin z dziećmi pod kątem zakwaterowania. Program ten, przy braku odpowiedniej infrastruktury mieszkaniowej oraz realnych instrumentów wsparcia samorządów, nie stanowi skutecznej alternatywy dla rodzin opuszczających ośrodki. Należy zaznaczyć, że w braku realnego wsparcia, część dzieci będzie wkrótce mierzyć się z ryzykiem destabilizacji i pogorszenia warunków życia, wykluczeniem społecznym, a w skrajnych przypadkach zagrożeniem bezdomnością.

Opisana sytuacja jest bezpośrednią konsekwencją projektowanego zawężenia katalogu osób należących do grup wrażliwych – przewidzianego zmienianym przepisem art. 112 ust. 5 pkt 3 ustawy z dnia 13 czerwca 2003 roku o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2025 r. poz. 223 z późn. zm.) – art. 4 pkt 8 projektu ustawy.

Omawiana zmiana przepisów ograniczająca dostęp dzieci do wsparcia związanego z zakwaterowaniem i wyżywieniem pozostaje w sprzeczności z najważniejszymi zasadami ochrony praw dziecka wyrażonymi zarówno w Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 roku (Dz. U. Nr 78, poz. 483 z późn. zm.) – artykuł 72 ustęp 1 zdanie pierwsze: „Rzeczpospolita Polska zapewnia ochronę praw dziecka", jak i Konwencji o prawach dziecka przyjętej przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych dnia 20 listopada 1989 roku (Dz. U. z 1991 r. Nr 120, poz. 526 z późn. zm.) – artkuł 3 ustęp 1: „We wszystkich działaniach dotyczących dzieci, podejmowanych przez publiczne lub prywatne instytucje opieki społecznej, sądy, władze administracyjne lub ciała ustawodawcze, sprawą nadrzędną będzie najlepsze zabezpieczenie interesów dziecka".

Podkreślenia wymaga, że wspomniane powyżej zasady nakładają na organy władzy publicznej obowiązek uwzględnienia nadrzędnego dobra dziecka we wszelkich działaniach legislacyjnych i administracyjnych.

Mając na uwadze powyższe, działając na podstawie art. 10a ust. 1-3 ustawy z dnia 6 stycznia 2000 roku o Rzeczniku Praw Dziecka (Dz. U. z 2023 r. poz. 292), zwracam się do Pana Ministra jako gospodarza projektu ustawy o rozważenie działań legislacyjnych oraz interwencyjnych ukierunkowanych na zabezpieczenie potrzeb mieszkaniowych wszystkich małoletnich obywateli Ukrainy przebywających obecnie w Ośrodkach Zbiorowego Zakwaterowania wraz z rodzicami lub opiekunami oraz o poinformowanie o podjętych krokach.

Z wyrazami szacunku

Monika Horna-Cieślak

Rzecznik Praw Dziecka

/wydane w postaci elektronicznej i podpisane kwalifikowanym podpisem elektronicznym/

Potwierdzam zgodność wydruku z dokumentem wydanym w postaci elektronicznej:

Identyfikator dokumentu	596143.2159227.3747811
Nazwa dokumentu	Pismo RPD do MSWIA ws sytuacji małoletnich obywateli Ukrainy w ośrodkach zbiorowego zakwaterowania.pdf
Tytuł dokumentu	Pismo RPD do MSWIA ws sytuacji małoletnich obywateli Ukrainy w ośrodkach zbiorowego zakwaterowania
Sygnatura dokumentu	ZSM.41.5.2026
Data dokumentu	10.02.2026 21:46:32
Skrót dokumentu	8850ED5CA5667B61940E02E56C0689C2D845E398
Wersja dokumentu	1.11
Data podpisu	10.02.2026
Sygnatariusz	Monika Horna-Cieślak
Stanowisko	Rzecznik Praw Dziecka
Rodzaj certyfikatu	Certyfikat kwalifikowany podpisu elektronicznego
	EZD 3.132.31.31.
Data wydruku:	11.02.2026 12:05:25
Autor wydruku:	Czajkowska Magdalena